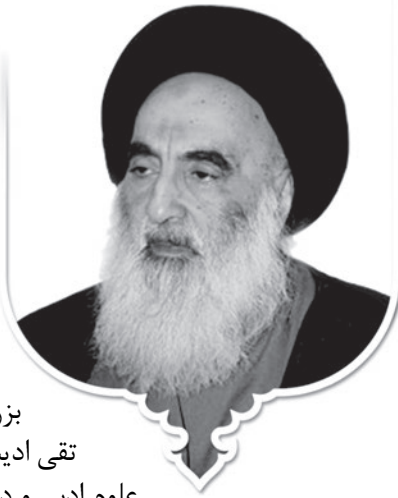

معلولین و آیت الله العظمی سید علی سیستانی مدظله

ایشان در ربیع الاول ۱۳۴۹ق (۸۲ سال پیش) در سرزمین علم‌پرور خراسان متولد شد. پدر بزرگوارش از عالمان متعهد و زاهدان متنسک خراسان بود. نخست نزد پدر، سپس نزد استادان بزرگوارى همچون محمد تقی ادیب نیشابوری به فراگیری علوم ادبی و دانش‌های دینی پرداخت.

آنگاه جهت تکمیل تحصیلات در سال ۱۳۶۸ق به قم مهاجرت کرد و در حوزه علمیه قم مشغول شد. مهم‌ترین استادش در قم حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی بود. پس از چهار سال اقامت در قم، در سال ۱۳۷۱ق به نجف اشرف رفت تا از استوانه‌های فقاقت و علوم شیعی خوشه‌چینی نماید. از اینرو به درس حضرت آیت‌الله العظمی سید ابوالقاسم خوئی راه یافت و حدود یک دهه از ایشان استفاده کرد. پس از رحلت استاد مکرم، آیت‌الله العظمی سیستانی بر ایشان نماز گذارد و به درخواست گروه‌هایی از شیعیان در کشورهای مختلف به تألیف و انتشار رساله عملیه اقدام فرمودند. هم‌اکنون ایشان از مراجع معظم بوده و میلیون‌ها شیعه در سراسر جهان از ایشان تقلید می‌کنند.

گروه‌هایی از معلولین درخواست نشر رساله عملیه و آثار فتوایی ایشان را به روش بریل، گویایی و زبان اشاره داشته‌اند که تعدادی از آنها در سال‌های اخیر منتشر شده است. از سوی دیگر دفتر فرهنگ معلولین درصدد انتشار مجموعه آراء فقهی معظم‌له در مسائل و موضوعات مختلف معلولین است. اکنون فتوایی از ایشان ذیلاً تقدیم می‌گردد:

فتاوا و نظرات شرعی

هرگاه نماز جمع‌های که دارای شرایط است برپا شود اگر برپا کننده‌اش امام علیه‌السلام یا نماینده خاص او باشد، حضورش واجب است، و در غیر این صورت واجب نیست. و در صورت اول نیز بر چند گروه واجب نیست:

اول: زنان دوم: بردگان سوم: مسافران، هرچند مسافری که وظیفه‌اش تمام باشد، مثل مسافری که قصد اقامت نموده باشد. چهارم: بیماران، نابینایان و افراد پیر پنجم: افرادی

که فاصله آنان تا محل نماز جمعه بیش از دو فرسخ شرعی باشد. ششم: افرادی که حضور آنان در نماز جمعه به علت باران یا سرمای شدید و مانند آن سخت و دشوار باشد. منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۷۲۰.

***

اگر بواسطه مانع شخصی مانند نابینایی یا در زندان بودن نتواند در اول وقت نماز به داخل شدن وقت یقین کند، باید نماز را به تأخیر بیندازد تا یقین یا اطمینان کند که وقت داخل شده است. و همچنین است - بنابر احتیاط لازم - اگر مانع از یقین به داخل شدن وقت از موانع عمومی از قبیل ابر و غبار و مانند اینها باشد.

منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۷۳۰.

***

سوال: افراد عقب مانده ذهنی علی‌رغم سن‌های بالا از نظر درک و عقل، گاه درحد، کودکان ۱۲ ساله و یا پایینتر می‌باشند آیا تکلیف شرعی از گردن آنها ساقط می‌شود یا خیر:

جواب: اگر دیوانه نباشند و درک داشته باشند مکلف‌اند.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: کودکان ناشنوا به دلیل تأخیر در رشد اجتماعی (به واسطه کمبود گنجینه لغات) آیا دیرتر از افراد سالم به سن تکلیف می‌رسند یا خیر؟

جواب: اگر درک داشته باشند مکلف‌اند.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: با توجه به اینکه معلولین ذهنی درجات مختلفی دارند، و اکثر آنها نسبت به جنس مخالف هیچ گونه تحریکی ندارند، آیا باید در مقابل آنها حجاب داشت؟

جواب: اگر ممیز نباشد واجب نیست.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: من معلولی هستم که هر دو سه ماه یکبار حمام میکنم. باتوجه به شرایطم آیا با این وجود نماز قبول است، همچنین دستشویی را چیکار کنم؟

جواب: نماز خواندن با بدن نجس در مفرض سوال اشکال ندارد.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: آیا کار کردن با انسانهای که معلول هستند هم از لحاظ

فیزیکی و هم به لحاظ روحی اشکال دارد؟ البته اگر از جنس مخالف باشد؟ مثلاً حمام دادنشان، لباس به تن دادنشان، توالیت بردنشان؟ آیا فرقی هم بین پیر و جوان بودنشان دارد؟
جواب: نگاه کردن و یا لمس عورت شخص دیگر حرام است.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: حکم اسقاط جنین معلول عقب مانده ذهنی یا ناقص الخلقه چیست؟

جواب: در هیچ حالی جایز نیست مگر این که بقای آن در شکم مادر برای او موجب ضرر و یا حرج فوق تحمل باشد و روح در او دمیده نشده باشد.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سؤال: از نظر شرع سقط کردن کودکی که در شکم مادر است و مشخص شده که معلول است در صورت اینکه زیر ۴ ماه باشد چگونه است؟ اگر از ۴ ماه بگذرد چگونه است؟

جواب: بعد از ولوج روح مطلقاً جایز نیست و قبل از آن اگر حفظ جنین برای مادر ضرری یا حرجی باشد سقط آن مانعی ندارد.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: من یک جانباز شیمیایی هستم آیا استفاده از اسپری مخصوص برای رفع تنگی نفس در طول مدت روزه داشتن روزه را باطل میکند یا نه (گاهی اوقات در طول روز مجبور به استفاده از اسپری میشوم)؟

جواب: چنانچه رطوبتی وارد مجرای طعام نشود مانعی ندارد.

منبع: پایگاه اینترنتی دفتر آیت الله العظمی سیستانی

***

سوال: آیا داد و ستد سگانی که در مغرب زمین تعلیم دیده می‌شوند و نابینایان را در خیابان‌ها و راهها، همراهی می‌کنند، جایز است؟

جواب: خرید و فروش سگ جایز نیست لیکن آن کس که چنان سگی را دارد حق اختصاص پیدا کرده است در این صورت مانعی نیست که او در برابر دریافت مبلغی از آن حق صرف نظر کند و پرداخت کننده وجه، صاحب آن حق شناخته میشود و سگ به او اختصاص پیدا میکند هم چنانکه اگر سگ دارای منافع حلال باشد که حراست و نگهداری آن جمله است، اجاره دادن آن مانعی ندارد.

منبع: فقه برای غرب نشینان، مسأله ۲۷۱.

***

اگر بواسطه پیری یا ناتوانی، یا ترس از دزد و جانور و مانند اینها، یا نداشتن وسیله‌ای که آب از چاه بکشد، دسترسی به آب نداشته باشد، باید تیمم کند.

منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۶۵۳.

***

اگر کسی که مستطیع شده حج نکند، و بعد بواسطه پیری یا مرض و ناتوانی، نتواند حج نماید، یا حرجی باشد و ناامید باشد از اینکه بعداً خودش حج کند، باید دیگری را از طرف خود بفرستد، و در صورتی که بعداً قدرت پیدا کرد، خودش نیز حج نماید و همچنین است اگر در سال اولی که به قدر رفتن حج مال پیدا کرده، بواسطه پیری یا مرض یا ناتوانی نتواند حج کند و ناامید از توانائی خود باشد، و در تمام این صور احتیاط مستحب آن است که چنانچه منوب عنه مرد باشد، نائب ضروره باشد، یعنی کسی باشد که برای اولین بار به حج می‌رود.

منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۲۰۰۴.

***

اگر در بین نماز از ایستادن عاجز شود، باید بنشیند، و اگر از نشستن هم عاجز شود، باید بخوابد، ولی تا بدنش آرام نگرفته باید چیزی از ذکرهای واجب را نگوید.

منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۹۵۵.

***

کسی که برای رکوع باید با سر اشاره کند اگر نتواند با سر اشاره کند، باید به نیت رکوع چشم‌ها را برهم بگذارد و ذکر آن را بگوید و به نیت برخاستن از رکوع چشم‌ها را باز کند و اگر از این هم عاجز است باید در قلب خود نیت رکوع کند - و بنابر احتیاط واجب - با دست خود برای رکوع اشاره کند و ذکر آن را برای اولین بار بگوید و این صورت اگر ممکن است - بنابر احتیاط واجب - جمع کند بین این عمل و اشاره به رکوع در حال نشستن.

منبع: توضیح المسائل، چاپ بیست و هشتم، مسأله ۱۰۲۳.

آثار درباره

تاکنون چند اثر درباره حضرت آیت الله العظمی سیستانی در دفتر فرهنگ معلولین تولید و عرضه شده است:

۱- فقیه وارسته، عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، قم، نوید اسلام، ۱۳۸۲. (نسخه گویا: قم، ۱۳۹۱، ۸ ساعت)

۲- الإمام سیستانی رؤیة من الداخل، عمار البغدادی، بیروت، دار قمر العشیرة، ۱۴۲۵ق. (نسخه گویا: قم، ۱۳۹۲، ۱۰ ساعت)

۳- الإمام سیستانی شیخ المرجعية المعاصرة فی النجف الأشرف، محمد صادق محمد باقر بحر العلوم، النجف الاشرف، ۱۴۲۹ق. (نسخه گویا: قم، ۱۳۹۲، ۱۲ ساعت)

۴- رساله توضیح المسائل (نسخه بریل: قم، ۱۳۹۱، ۶ جلد، ۷۵۰ص)

۵- فقه برای غرب نشینان (نسخه بریل: قم، ۱۳۹۱، ۲ جلد، ۴۰۰ص)

۶- مناسک الحج (نسخه بریل: قم، ۱۳۹۲، ۳ جلد، ۶۰۰ص)